

Dosarul nr. 2ra-595/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina (jud: O. Gangal)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Spiridon împotriva lui Marin Purici cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 0051871 din 28 iulie 2015 și la cererea reconvențională depusă de Marin Purici împotriva lui Andrei Spiridon cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Marin Purici și a fost menținută hotărârea din 10 februarie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina,

c o n s t a t ă:

La data de 10 august 2015 reclamantul Andrei Spiridon a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marin Purici cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 0051871 din 28 iulie 2015 și transmiterea autocamionului.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 01 iunie 2015 tatăl său Simion Spiridon, deținând în proprietate autocamionul de model „Nissan Frontier”, anul producerii 2003, n/î RZ AJ 250, în baza procurii autentificată de notarul Mihai Romanescu, i-a oferit dreptul pîrîtului Marin Purici să încheie contracte de înstrăinare, să conducă mijlocul de transport, ș.a.

A susținut că, la data de 21 iulie 2015, în rezultatul unui traumatism, tatăl său Simion Spiridon a decedat în or. Tatarbunar, regiunea Odesa, Ucraina, iar la data de 23 iulie 2015 în sat. Saharna, rl. Rezina a avut loc ceremonia de înmormântat a acestuia, unde a participat și pîrîtul Marin Purici cu soția sa.

A afirmat că, după decesul tatălui său, și anume la data de 28 iulie 2015, în scopul

micșorării masei succesoriale, Marin Purici, care acționa în baza procurii menționate, a încheiat din numele vânzătorului Simion Spiridon cu sine însuși contractul de vânzare-cumpărare a autocamionului de model „Nissan Frontier”, n/î RZ AJ 250.

A notat că, în temeiul contractului indicat, la data de 28 iulie 2015 Marin Purici a obținut dreptul de proprietate asupra autocamionului de model „Nissan Frontier”, fiindu-i astfel eliberat certificatul de înmatriculare (VPP) seria B nr.000424657, n/î K KL 089.

A relevat că, despre faptul că tatăl său a eliberat procura pe numele lui Marin Purici la data de 01 iunie 2015, a aflat după ce ultimul și-a înmatriculat autocamionul pe numele său.

A relatat că, la data de 29 iulie 2015 în mod verbal i-a solicitat pârîtului restituirea mijlocului de transport, însă acesta a refuzat.

A remarcat că, la data de 05 august 2015, pentru a dobândi actele necesare și a dovedi existența bunurilor ce compun patrimoniul succesoral al tatălui său, s-a adresat la biroul notarial cu cerere de acceptarea succesiunii, fiindu-i eliberat certificat de calitate de moștenitor legal.

A solicitat recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 0051871 din 28 iulie 2015, încheiat între vânzătorul Simion Spiridon, reprezentat în baza procurii de Marin Purici și cumpărătorul Marin Purici, prin care a fost vândut autocamionul de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î KKL 089, aflat în or. Rezina, sat. Ciorna, str. Fântânilor 17, precum și transmiterea autocamionului de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089 pentru păstrare până la expirarea termenului stabilit pentru acceptarea moștenirii rămase după decesul lui Simion Spiridon.

La data de 21 mai 2016 reclamatul Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura a depus cerere reconvențională împotriva lui Andrei Spiridon cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii reconvenționale a fost indicat că, aproximativ în luna aprilie 2015 Marin Purici, în calitate de cumpărător a avut o înțelegere cu Simion Spiridon (decedat), în calitate de vânzător, de a încheia o tranzacție de vânzare-cumpărare a autocamionului de model „Nissan Frontier”, anul fabricării 2003, culoare roșie, n/î RZ AJ 250, la prețul de 7000 de euro sau echivalentul a 140000 de lei.

A menționat că, la data de 11 aprilie 2015, Marin Purici, în prezența Almirei Purici, Ludmillei Medinschi și Mariei Becker, i-a achitat lui Simion Spiridon suma de 7000 de euro, iar autocamionul urma a fi pus la dispoziția cumpărătorului peste câteva zile, din motiv că Simion Spiridon avea nevoie de autocamion ca să-l folosească în scopuri personale.

A învederat că, aproximativ la data de 20 aprilie 2015, Simion Spiridon i-a transmis în posesie, folosință și dispoziție lui Marin Purici autocamionul de model „Nissan Frontier”, iar acțiunea în cauză s-a produs în mun. Chișinău, or. Durlești, concomitent fiindu-i transmise și documentele de proprietate asupra automobilului, adică certificatul de înmatriculare, revizia tehnică și polița de asigurare.

A specificat că, ținând cont de faptul că în Republica Moldova s-a creat o practică mai simplă în ceea ce privește vânzarea-cumpărarea autoturismelor prin eliberarea unei

procuri generale de către vânzător pe numele cumpărătorului cu toate drepturile, inclusiv cu dreptul de a încheia acte juridice cu sine în baza art. 251 Cod civil, ca ulterior cumpărătorul să înregistreze dreptul de proprietate asupra mijlocului de transport, la data de 01 iunie 2015 Simion Spiridon, confirmând tranzacția de vânzare-cumpărare încheiată cu Marin Purici a eliberat procura nr. 3235 autentificată de către notarul public Mihai Romanescu, prin care i-a încredințat lui Marin Purici să încheie acte juridice (să vândă, să schimbe, să dea în locațiune, să încheie contracte de comodat, etc) cu dreptul de conducere și ieșire peste hotarele Republicii Moldova, mijlocul de transport care se află la evidență în Republica Moldova. La fel, Spiridon Simion i-a oferit dreptul de a încheia contracte de vânzare-cumpărare (donatie, schimb, locațiune, comodat, mandat și folosință, gaj), inclusiv întocmirea actelor juridice cu sine a mijlocului de transport cu prețul și condițiile stabilite de Marin Purici, cu dreptul de a radia de la ISA și dreptul de a înregistrare în organele PAS, primi banii conveniți și de a depune cereri.

A subliniat că, din lipsa mijloacelor financiare, dar și faptul că nu era o urgență să înregistreze dreptul de proprietate asupra mijlocului de transport menționat, Marin Purici nu a înregistrat la data eliberării procurii dreptul de proprietate asupra autocamionului la ÎS „Cris Registru”.

A notat că, la data de 21 iulie 2015, în rezultatul unui traumatism, Simion Spiridon a decedat, iar la data de 28 iulie 2015, Marin Purici fiind de bună-credință și conștientizând că este de facto proprietarul autocamionului de model „Nissan Frontier”, s-a prezentat la ÎS „Cris Registru”, Direcția identificare și înmatriculare a mijloacelor de transport pentru a-și legitima dreptul de proprietate asupra autocamionului în litigiu. Astfel, în baza procurii nr. 3235 din 01 iunie 2015, Marin Purici a încheiat cu sine contractul de vânzare-cumpărare nr. 0051871 a autocamionului de model „Nissan Frontier”.

A afirmat că, prin eliberarea procurii nr. 3235 din 01 iunie 2015, cu toate drepturile incluse, se confirmă direct faptul că între Simion Spiridon și Marin Purici a avut loc o tranzacție de vânzare-cumpărare a autocamionului de model „Nissan Frontier”.

A solicitat recunoașterea tranzacției de vânzare-cumpărare a autocamionului de model „Nissan Frontier”, n/î K KL 089, încheiată la data de 01 iunie 2015, între Simion Spiridon-vânzător și Marin Purici-cumpărător, precum și recunoașterea dreptului său de proprietate asupra acestui autocamion.

Prin hotărârea din 10 februarie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, a fost admisă acțiunea depusă de Andrei Spiridon, a fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 0051871 din 28 iulie 2015, încheiat între Simion Spiridon, reprezentat în baza procurii de Marin Purici și cumpărătorul Marin Purici, având ca obiect autocamionul de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089, care se află pe adresa or. Rezina, sat. Ciorna, str. Fântânilor 17, cu transmiterea lui Andrei Spiridon a autocamionului de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089 pentru păstrare, până la expirarea termenului stabilit pentru acceptarea moștenirii rămase după decesul lui Simion Spiridon și au fost încasate de la Marin Purici în beneficiul lui Andrei Spiridon cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 4400 de lei, cheltuielile de executare în cuantum de 2000 de lei și

cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2500 de lei. Totodată, a fost menținută măsura de asigurare a acțiunii, substituită prin decizia din 17 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și, anume, interdicția de înstrăinare a automobilului de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089, care își păstrează efectul până la executarea prezentei hotărâri. De asemenea, cererea reconvențională depusă de Marini Purici, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marin Purici și a fost menținută hotărârea din 10 februarie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, toate actele efectuate de reprezentant după încetarea valabilității unei procuri sunt nule, cu condiția că reprezentantul știa sau trebuia să cunoască despre încetarea valabilității procurii.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a menționat că, în speță s-a stabilit cu certitudine faptul că Marin Purici a cunoscut despre decesul lui Simion Spiridon, iar în conformitate cu prevederile art. 255 alin. (1) lit. f) împuternicirile de reprezentare acordate prin procura din 01 iunie 2015 au încetat odată cu decesul lui Simion Spiridon - la data de 21 iulie 2015 (și aceasta deoarece o persoană odată cu decesul decede din capacitatea juridică de exercițiu, respectiv nu mai poate fi nici reprezentată). Or, valabilitatea unor împuterniciri de reprezentare acordate în condițiile legii, este în vigoare doar atâta timp cât acesta deține capacitate deplină de folosință și exercițiu – acestea încetând odată cu încetarea din viață a subiecților raportului juridic analizat.

În circumstanțele descrise, instanța de apel a statuat că, instanța de fond corect a dispus declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 0051871 din 28 iulie 2015, încheiat între Spiridon Simion, reprezentat în baza procurii de Marin Purici și cumpărătorul Marin Purici, având ca obiect autocamionul de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089, care se află pe adresa or. Rezina, s. Ciorna, str. Fântânilor 17.

Or, nulitatea este mijlocul prevăzut de lege pentru a asigura respectarea condițiilor de valabilitate a actului juridic, iar în măsura în care un act juridic concret nu respectă aceste condiții, el este lipsit de efectele sale prin intermediul nulității.

Totodată, pornind de la faptul că, la data de 05 august 2015, de către notarul Lilia Bîrliba, pe numele lui Andrei Spiridon a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor legal al averii tatălui său Simion Spiridon, decedat la data de 21 iulie 2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a conchis că, instanța de fond just a dispus transmiterea lui Andrei Spiridon a autocamionului de model „Nissan Frontier”, anul fabricației 2003, culoare roșie, n/î K KL 089 – pentru păstrare, până la expirarea termenului stabilit pentru acceptarea moștenirii rămase după decesul lui Simion Spiridon.

Cu referire la cererea reconvențională, instanța de apel a învederat că sunt neîntemeiate argumentele apelantului Marin Purici precum că a achitat prețul autoturismului în sumă de 7000 de euro, echivalentul a 140000 de lei lui Simion Spiridon, or în conformitate cu prevederile art. 210 alin. (1) și (2) Cod civil, urmau a fi încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și

persoanele fizice și dintre persoanele fizice, dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Iar, conform art. 211 alin. (1) și (2) Cod civil, nerespectarea formei scrise a actului juridic face să decadă părțile din dreptul de a cere, în caz de litigiu, proba cu martori pentru dovedirea actului juridic. Nerespectarea formei scrise a actului juridic atrage nulitatea lui numai în cazul în care acest efect este expres prevăzut de lege sau prin acordul părților.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a relevat că, instanța de fond în mod legal și întemeiat a admis acțiunea depusă de Andrei Spiridon, ca consecință a acestui fapt, absolut justificat a respins acțiunea reconvențională depusă de Marin Purici, ca fiind neîntemeiată.

La data de 02 ianuarie 2019 Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen a recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului recurentul au fost reiterate aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului că instanța de apel a dat apreciere greșită raportului juridic stabilit între părți, fiind astfel confundate efectele juridice care sunt produse de actele juridice prezentate în litigiu. Totodată, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

A afirmat că, instanțele ierarhic inferioare au încălcat dreptul recurentului la un proces echitabil și dreptul la apărare, fiind practic lipsit de dreptul de a demonstra netemeinicia pretențiilor invocate.

A specificat, că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au atras în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎS „Cris Registru”/IP „Agenția Servicii Publice” în persoana BÎTDCA Florești, care a întocmit contractul de vânzare-cumpărare și a admis înregistrarea titularului dreptului de apropiate asupra mijlocului de transport.

A notat că, instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra argumentelor invocate în cererea reconvențională, respectiv acestea au rămas fără soluționare și motivare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 04 septembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 02 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în

cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la

fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Marin Purici, reprezentat de avocatul Ion Negura se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu